

Bij de omslagtekening: Mevrouw Sickesz leeft

C.N.M. Renckens

Mevrouw M. Sickesz (1923), arts te Den Haag, voert sinds eind jaren '60 een alternatieve praktijk te den Haag, op basis van wat zij 'orthomanuele geneeskunde' (OMG) noemde. Zij leidde in deze vaderlandse variant op de osteopathie en chiropractie bijna honderd artsen op, die verspreid door ons land nog altijd praktiseren. Ze schreef verschillende boeken en smaakte het genoeg dat twee van haar leerlingen in 1990 aan de EUR promoveerden op de OMG. Sickesz praktiseert nog altijd en veel patiënten worden bewonderaars van haar, zoals wijlen Piet Vroon en de Jomanda-fan professor Smalhout.

Ze kreeg de zevende plaats in de Toptwintig Lijst der Grootste Kwakzalvers van de 20ste Eeuw, toen die nog zo mocht heten van de rechter. Later zou zij in het boekje *Genezen in het woord niet* als 'notoir genezer' worden opgevoerd.

Vrij snel na de bekendmaking van de Toptwintig in de VtdK-jaarvergadering van oktober 2000, richtte mevrouw Sickesz zich via DAS-rechtsbijstand tot ons met een verzoek om opheldering over de berichten in kranten, *Panorama* e.d. over haar nominatie. Wij zonden haar toen de nog niet uitgegeven klapper met de uitleg van onze terminologie etc. Zij nam daarmee genoeg want van juridische stappen zag zij vervolgens af. In de met haar gevoerde correspondentie werd ik toen ook ongevraagd getraceerd op meegezonden brieven van haar dankbare patiënten, die ik in kopie ontving met naam en toenaam. Ik vroeg mij af of zij daarvoor wel toestemming hadden gegeven. Later werd ik min of meer bestookt met soortgelijke brieven met vele loftuitingen aan het adres van Sickesz, die haar ex-patiënten nu rechtstreeks tot mij richtten. Dus toestemming zouden die eerdere patiënten desgevraagd zeker ook wel gegeven hebben.

Op 14 maart 2001 ontving ik van haar een vertrouwelijk, bijna 'samenzweerderig' schrijven over een vermeende schending van geheimen door de Inspectie. Ik had verslag gedaan van de tuchtzaak tegen haar uit 1975 en Sickesz meende dat ik die gegevens ten onrechte van de Inspectie had ontvangen. 'Iedereen kan slachtoffer worden van deze praktijken van de Inspectie' en ze vroeg zich af hoe ik aan mijn gegevens was gekomen. De casus had echter uitgebreid in *Medisch Contact* gestaan. Ik wees haar daarop, waarna zij in een volgend schrijven opeens propaganda maakte voor het 'hoge nek-syndroom' en de rol ervan bij de schizofrenie. Op uitnodigingen om in haar praktijk eens een

kijkje te gaan nemen ben ik maar niet ingegaan, maar verder leek alles weer pais en vree.

Onaangenaam verrast was ik dan ook toen ik eind juni 2003 alweer een brief van een advocaat ontving met de eis het boek *Genezen is het woord niet* uit de handel te nemen. Het verzoek werd natuurlijk door ons afgewezen, onder verwijzing naar onze definitie van kwakzalverij t.t.v. de opstelling van de toptwintig lijst. Nu wordt zij nog slechts betiteld als 'notoir genezeres' en wordt zij vooral gewezen op het ontbreken van wetenschappelijke publicaties over haar OMG. Dat de advocaat stelde dat de OMG thans als een 'algemeen aanvaarde vorm van therapie' wordt gezien, achtten wij op de grens van het onbetamelijke. De advocaat had moeten weten dat het proefschrift van Albers en Keizer over de OMG waaraan hij refereerde, geen medisch maar een economisch proefschrift betrof, waarin geen effect van behandeling werd onderzocht maar slechts de tevredenheid van een geselecteerd aantal patiënten. Ik had de verantwoordiging erover van de medische hoogleraren aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) reeds beschreven in mijn boekje *Hedendaagse kwakzalverij* (Prometheus, 1992, zie pagina 48) en daartegen heeft mevrouw Sickesz nooit enig bezwaar gemaakt. De decaan van de medische faculteit stelde destijds dat het aanzien van het doctoraat aan de EUR zeer was geschaad door de acceptatie van dit ondermaatse proefschrift, terwijl prof. Van Linge, hoogleraar orthopedie, de OMG als 'kermisgeneeskunde' beschreef. Mevrouw Sickesz weet dit alles heel goed, maar heeft haar advocaat, die ook patiënt bij haar is en erg goede ervaringen heeft, er vermoedelijk over in het ongewisse gehouden. Tenslotte moesten wij de advocaat meedelen dat ook de Stichting Skepsis, uitgever van het gewraakte werkje, er niets voor voelt de verspreiding ervan te gaan staken. De verkoop

van het boekje staat overigens praktisch stil: nieuwe publiciteit over deze Skeptische Notitie zou de verkoop alleen maar kunnen bevorderen. Dat zou Skepsis zeer welkom zijn, maar Mevrouw Sickesz waarschijnlijk minder. Zij zou ook kunnen overwegen de hele voorraad op te kopen, dat is waarschijnlijk goedkoper dan procederen. Dit alles lieten wij de advocaat op 19 juli 2003 weten. Zeker nu nergens uit zijn schrijven is gebleken dat de feitelijke weergave

van Sickesz' opvattingen en carrière door ons (*Genezen is het woord niet*, p. 45-48) onjuistheden zou bevatten, leek ons haar verzoek - en hier stel ik mij op achter de uitgever - volstrekt onredelijk en niet gerechtvaardigd. ●

PS. Exemplaren van *Genezen is het woord niet. Biografische schetsen van de twintig meest notoire genezers van de twintigste eeuw* (Skeptische Notitie 14) zijn verkrijgbaar door overmaking van 8 Euro op giro 000-1507165-76 t.n.v. Skepsis Utrecht o.v.v. SN 14.